

Yhteistyöryhmän 8. kokous

Aika: maanantai 22.5.2023 klo 14.30-16.30

Paikka: YM:ssä kokoushuoneessa Lohi sekä Virtuaalisesti Teamsin välityksellä.

Osallistujat

Puheenjohtaja

Juhani Damski, ympäristöministeriö

Jäsenet

Päivi Antikainen, liikenne- ja viestintäministeriö

Annikka Berg, syke

Aki Finér, Motiva Oy

Kari Herlevi, Sitra

Minna-Mari Kaila, Maa- ja metsätalousministeriö

Johanna Kohl, Luonnonvarakeskus

Tuovi Kurttio, Suomen kierrätyskeskusten
yhdistys ry

Jarmo Muurman, ympäristöministeriö

Jutta Laine-Ylijoki, Suomen Kiertovoima ry

Juha Laurila, Kira-foorumi / Rakennusteollisuus ry

Mia Nores, Kierrätysteollisuus ry

Marja Ola, Kaupan liitto ry

Minna Ojanperä, EK

Miira Riipinen, Suomen Kuntaliitto ry

Krista Sinisalo, VM

Anne Vasara, ulkoministeriö

Aaron Vuola, Metsäteollisuus ry

Esittelijät

Katri Haila, 4Front Oy

Aleksi Neuvonen, Demos Helsinki

Sihteeristö

Taina Nikula

Hannele Pudas

Heikki Sorasahi, ympäristöministeriö

Sari Tasa, työ- ja elinkeinoministeriö

Agenda

1) Kokouksen avaus

Puheenjohtaja *Juhani Damski* avaa kokouksen ja kertoo ajankohtaisista kuulumisista.

Kokous avataan ajassa 14.36

2) Edellisen kokouksen muistiinpanot

Kokousmuistiinpanot löytyvät Tiimeristä: [yhteistyöryhmän 7. kokous \(muistiinpanot\)](#) .

Esitys: Hyväksytään edellisen kokouksen muistiinpanot.

3) Kiertotalousohjelman arviointi (14.50-15.30)

Katri Haila, 4Front esittelee Kiertotalousohjelman arvioinnin tuloksia.

- Kiertotalousohjelman arvioinnin toteuttivat 4Front Oy, Enact ja KPMG Oy. Arvioinnin johtopäätökset ja suositukset on laadittu hankkeessa kerätyn laajan aineiston (dokumenttianalyysi, haastattelut, kysely, verrokkimaiden arvio, työpajat) ja analyysin pohjalta.
- Aineistot löytyvät Tiimeristä: Kiertotalouden strategisen ohjelman arviointi
- Poliittikkasuositukset: Kiertotalousohjelman arvioinnin poliittikkasuositukset
- Esitys: Keskustellaan arvioinnin tuloksista ja johtopäätöksistä.

Puheenjohtaja *Juhani Damski*:

- Vihreänsiirtymän DNSH-periaatteen mukaan kiertotalous mukana keskustelussa Paketti on iso, miten se on osa kokonaisuutta?
- Haila vastaa, että periaate oli työpajoissa esillä keskusteluissa, mm. Taloudellinen ohjaus

Mia Nores, Kierrätysteollisuus ry:

- Nousiko sääntely keskustelussa, muu kuin luvitus?

-->tarvitaan rohkeutta ja eteenpäin katsojaa ohjausta, Sääntely nousee teemana analyyseissä ka työpajoissa toistuvasti.

Aki Finér, Motiva Oy:

- Miten huomioidaan EU-rahoituksen hyödyntäminen kiertotalousmallien edistämiseksi?
- Alankomaissa tehdään kokeilua tiiviisti. Tarkistetaan asia-> Suomessa ei kotiuteta EU-rahoitusta riittävästi? Ei osata luvata onko rahoitusta tarjolla suoraan ilman tarkempaa tarkastelua

Marja Ola, Kaupan liitto ry:

Minkälainen yhteistyö toimijoiden välillä on sallittu, kun on tiukka kilpailulaki

-->käsitellään jarruja ja esteitä. Niitä pyritään viemään eteenpäin ja sääntelystä pitäisi tehdä laaja selvitys, jotta voidaan päivittää kokonaiskuva kiertotalouden mukaiseksi.

4) Osaaminen vihreässä siirtymässä (15.30-16.10)

Alexi Neuvonen, Demos Helsinki

Sari Tasa, TEM

VN Teas-hankkeessa selvitettiin vihreän siirtymän osaamis- ja koulutustarpeita. Demos Helsingin, Etlan, Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja Syken toteuttaman tutkimuksen aiheena oli, miten vihreä siirtymä vaikuttaa ammattirakenteeseen ja osaamistarpeeseen ja kuinka siihen voidaan vastata sekä koulutusjärjestelmässä että sen ulkopuolella.

Lisää tietoa linkissä: <https://okm.fi/-/10616/tutkimus-vihrea-siirtyma-edellyttaa-panostuksia-jatkuvaan-oppimiseen-ja-ekososiaaliseen-sivistykseen> .

Esitys: Keskustellaan selvityksen tuloksista ja johtopäätöksistä.

- työssä selvitettiin todella laajasti vihreänsiirtymän osaajatarvekokonaisuutta 2050-luvulle asti, joten rajaaminen olisi jatkossa hyvä, ettei tule liian pinnallinen tarkastelu
- alueellisia isoja eroja, keski- ja korkeakoulutuksen merkitys korostunut, etenkin energia ja rakennusaloilla, myös johtamisen ja suunnittelun kehittäminen, syntyy täysin uudenlaisia työnantajia joten jatkuva oppiminen on tärkeää
- Kestävän kasvun ohjelma 15.6. asti auki tietopyyntö, osaamismerkkien kilpailutus alkusyksystä

keskustelu:

Jutta Laine:

Kiertotaloudesta ei kannata tehdä omaa tieteenalaansa, sillä perusasiat löytyvät olemassa olevasta koulutuksesta. Koulutuksessa perusasiat ovat tärkeitä

Riipinen Miira:

Tarvitaan osaamisen lisäksi rakennetun ympäristön sektorilla on kova työvoimapula teknisentoimialan paikkoja noin viidennes täyttämättä. Teknisenalan koulutuspaikkamääriä on kasvatettu, mutta alan rekrytarve on silti kova eikä täyty.

Mia Nores:

Joka alalla on enemmän tai vähemmän työvoimapulaa. Vihreästä siirtymästä, digitalisaatiosta ja johtajuudesta haasteita muuntokoulutukseen. Kiertotaloudenratkaisut ovat läpileikkaavia, joten monien alojen toimitapoja tulee muuttaa, eli jatko/muuntokoulutusta tarvitaan.

Jarmo Muurman:

Aikajänne 2035 perusosaamisen saavuttamiseksi tarvitsee tehdä jo tässä vaiheessa. Onko opetus- ja kulttuurialalla osaamista ja nojaavatko riittävästi olemassa olevaan tietoon. Jatkuva oppiminen edellyttää

alueellista tasa-arvoa, esim. joustavuuden avulla ja kouluttamalla opettajia. Koulutus ja työvoima ei saa jäädä pullonkaulaksi, joten koulutusjärjestelmä tarvitsee kehitystä.

Tuovi Kurttio, Suomen kierrätyskeskusten yhdistys ry:

Pitkäaikaistyöttömien kannustaminen kiertotalouden alalle pienellä koulutuksella muuntokoulutuksen tarve. Kiertotaloudessa mikroyritykset voisivat olla materiaalikierroja tukevaa ala materiaalikierroissa. Ekologian ymmärrystä tulisi kasvattaa perusosaamisessa.

Pia Vilenius, Kemianteollisuus:

Englanninkielisten tutkintojen myöntämistä tulisi tukea ammattikouluissakin. Kemianteollisuus tarvitsee etenkin ammatillista osaamista, myös ulkomailta.

Aleksi Neuvonen, Demos Helsinki:

Tarvitaan käytännönosaajia. Koulutus on dynaaminen kokonaisuus, jonka avulla luodaan tarjontaa.

Sari Tasa TEM:

Osaamismerkeillä voitaisiin edistää henkilökunnan itsenäistä koulutusta, joka voisi tukea työnhalkua ja osaamisen näyttämistä. Yhteismitalliset osaamismerkit. Miten saadaan pitkäaikaistyöttömät ja maantieteelliset haasteet kohtaamaan?

Taina Nikula YM:

Miten OKM on ottanut haasteen vastaan? Mitä hankkeen jälkeen? Huomioidaanko kiertotalous koulutuksen/osaamisen ennakoinnissa?

Jarmo Muurman YM:

Tulisi keskustella paremmin OKM tekijöiden kanssa paremmin. Miten eteenpäin suositukset?

Sari Tasa TEM:

TTM mukaan keskusteluun? Pitää saada selkeä viesti, mikä heidän roolinsa on. Kiertotalous tulisi nostaa selkeämmin esille kestävyyskoulutuksesta opetuksessa.

Jutta Laine-Ylijoki, Suomen Kiertovoima ry:

Koulujaksot tulee miettiä, minä vuonna esitellään aiheita. Teemat pureskellaan opintoradan kautta, joten oppiminen kiertotaloudesta on haastavaa termien kautta. Uusien kokonaisuuksien tukeminen koulutusjärjestelmään on haastavaa, kannattaa katsoa OKM:n näkökulmasta.

5) Kiertotalouden ajankohtaiset (16.10-16.20)

Varautukaa myös tuomaan keskusteluun muita kiertotalouden ajankohtaisia teemoja ja uutisia.

* Kiertotalous kuluttajakaupassa pelikirja julkaistu 11.5. Linkissä <https://kauppa.fi/kaupan-ala/kiertotalous-kuluttajakaupassa/> * Kiertotalouden green deal etenee

*Kiertotalouden green deal etenee: <https://ym.fi/-/kokonaiskestavytta-ja-kumppanuuksia-kiertotalouden-green-dealin-skenaarioty-avaa-nakoaloja-uuden-talousjarjestelman-suomeen->

* World Circular Economy Forum WCEF 30.-31.5.2023. Linkissä <https://www.sitra.fi/en/projects/wcef/>

* Recipes for Circular Economy Accelerator session 1.6. klo 8.30-11.45: <https://ym.fi/tapahtumat/2023-06-01/recipes-for-circular-futures-pitching-sparring-and-learning-from-national-circular-economy-strategies-a-wcef2023-accelerator-session>

* Ajankohtaisista asioista Kiertotalousohjelman nettisivuilla. <https://ym.fi/kiertotalousohjelma>

6) Muut asiat (16.20-16.30)

FDA: toista kertaa "purkupäivät" 7.9.

-->käytännön kiertotaloudesta hankkeiden materiaalien kierrätys

--> <https://fda.fi/purkupaiva/>

WCEF accelerator LUKE 1.6.- R-strategies in circular economy : Textile, battery, and agri-food value chains

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-716-7>

7) Seuraavat kokoukset vuonna 2023

* 20.9.2023 klo 9.00-11.00

* 18.12.2023 klo 14.30-16.30